

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

Óvár Vizi utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen e lap hetenkint kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ara évnegyedre 3 ft
o. é. Hirdetési ár: soronként 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a ki-
adó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

× **Az eszmék harcrai.** A byzancei birodalom császára nagy Constantin, mint a mythos tartja, a mennyben megjeleni látta egy keresztet, s alatta a jós szavakat „sub hoc signo vinces,” a jegyet felvette, elől ment vele, és seregeit diadalról diadalra vezette.

Mi volt ez egyéb mint egy eszme?

A kereszténység nagy és dicső eszméje magasztos eszme, mely bennünket a fő valósághoz közelebb emel.

Sok idő kellett e tan kezdetétől, míg mint uralkodó áll elő, meggyőzően az emberiség e földrészen lakó nagy csoportját, hogy a teremő imádása tisztán mint akkor volt üdvös, mert a szeretet tana elvágta a kődöt szemek elől, s boszus istenek helyett szerető atyát mutat fel; e hit tündöklő oszlopként mutatja az utat.

Avagy Mózes tűzszlopa, mely a zsidókat pusztai utokban vezeté, mi egyéb mint a hit jós allegóriája?

Az idők multak, idők multával a kereszténység meg lévén állapotba, mint elősmert tény felett több harc miatta nem folyt. Oly elősmert hatalommá vált ez eszme, annyira kivívta önjogait, annyira beszívódott az e világrészben lakó emberek nagy sokaságának vérékátába, hogy nélküle önmagát sem tudá képzelni az emberiség. A századok hosszú sora legördült, mialatt jobbadán egy hit uralkodott e föld részen. Meg későbbre fejlődtek újra e hitből kifolyólag új harcok.

Hatalmas háborúk, hosszas vérontások kora, melyek a vallási eszmék mikénti meghatározásáért folytak.

A Jézus tana tökéletességéről már többé kétség nem volt, csakis a felől, hogy ama hosszas idő alatt, mely a keresztény hit keletkezése óta az azt reformálni törekvő harcokig lefolyt, megmaradt-e az a kijelentett állapotban, vagy az emberek eltérve az eredetitől, oly módosításokat tettek azon, vagy oly formásokkal változtatták, melyek a hit alapjaira is befolyással lenni látszottak. A meggyőződés szabadsága volt az alap hitese, s szemben ezzel a megállított formák vitathatlansága. És ezért folyt újra vér, azért lett újra nyomor, hogy kiki ön vallásos eszméjét érvényre emelje: az akkor hatalmas hierarchia azért kezd véres harcokat, hogy az újított eszmét elnyomja, az újító rész, hogy jogát kivívja. — A polgáriadosás haladtával haladt a felvilágosodás, elismert dologgá vált, hogy azon feleket, kik eszméjökért mindenek feláldozták, elnyomni bajos, és több élet e miatt nem semmisült meg, több pusztítás nem volt.

A valláson kívül más eszmék is merültek fel a gondolkodó emberi főkben. — Ily eszmék közé tartozik most a nemzetiség eszméje is. Ez is annyira bele olvad az emberbe, hogy nélküle önmagát sem tudja képzelni. A harc az olasz felszítgeten nyíltan foly ez eszme mellett, Nápoly szép csillagos kék ege alatt heves csatákat küzdenek. Om-

lik a vér két felől, s azt sem az eszmecsatárok, sem ellen- nek nem kimélik. Az eszmeharcokazonban hosszadalma- és tartanak mindaddig, míg miatta vallásháborúkban elismerést szerzendek maguknak az eszmék képviselői.

Akkor talán megjön a béke nagy és szép kora! mely nélkül földi boldogság nincs, mely nélkül az emberiség cél- jától, a tökéletesbüléstől távozik. Gr. Bánffy Béla.

A kolozsvári nemzeti színház Széchenyi nevére alapítandó dramajutalomra gr. Bethlen Olivér és gr. Lázár Kálmán utján újabban következő ajánlatokat tettük: gr. Bethlen Olivér 100 ft dézmakárpót, közt, addig kamatozván. Báró Józika Géza 50 ft dézmak. közt, addig kamatozva. Báró Nopcsa Ferencz 50 ft urberi papírban, mikor a felszólítás lesz. Baresay Sándor 25 ft készpénzt a felszólítások, Baresay Miklós 50 ft dézmakárpótlást, Baresay Árpád 50 ft dézmak., Szereday Ignác 50 ft dézmak., Lázár Pál 50 ft dézmak., addig mind kamatozva, míg az államkötvevények kiadatnak. E közleménybeli össze 425 forint. Egész összeg 1701 forint.

× **A gazdasági-egyesületről néhány szó Erdély hazánk- nak.** Tagadhatatlan, hogy nemzetünk sok oldal haladásának tanulmányozása ama büszke önértetést támasztja keblünkben, mely az életerővel bíró népekre oly varázsszerűen üdítőleg hat. Ezen önértet közös hazánk fővárosi gazdasági ünnepélyes kiállításán ismét szíveinket elragadta, és pedig jogosan, mert ez ünnepély nem csupán phantasiában létező külszínes haladást mutatott, hanem valódi elvitázhatatlan, s kézzel fogható előmenetelt, mely nevezetesen és sok oldal szellemi fejlődésnek gyümölcse, s azért ily válságos percekben kettős horderővel bír.

E haladásban ugyanis két nevezetes mozzanat rejlik.

Az egyik erkölcsi, mely az elgördíthetetlen nehézségek által levert és elkedvetlenített kedélyeket újabb reményekre buzdítja, s kivált a mezőgazdaság terén friss és kétszeres tevékenységre hívja fel.

A másik mozzanat, a félreismertetlen anyagi gyarapodás erős vágyának s reményének felébresztése, mert akár hírlapok, akár könyvek olvasása annyi tanulságot és okulást a mezőgazdaságnak nem nyújthat mint a személyes meggyőződés és tapasztalás, mit a gazdaság terén kézzelfogható és szemmel látható gyakorlati eredmények, s azok iránt adott magyarázat szolgáltatnak.

Ezen mozzanatoknak érett megfontolása, s elfogulatlan vizsgálata a legbiztosab kezességül szolgálhat a közhatalomnak arra nézve, mennyire üdvös és közérdekű az egész mo-

narchiára, s mily kiválólag szükséges hazánkra nézve ama gazdasági társulatok általános elterjedése és tetleges munkássága országszerte, melyeknek a fentírt haladás legnagyobb részben érdeme és kifolyása?

Ki jót akar, az eszközökhöz is nyúljon. Ki ügyeit kívánja rendezni, az pénzforrásokat keressen és nyisson. S agronomicus, főleg nyers termelésre utalt országok vezérése csakis úgy juthat célhoz, ha ily országnak ha nem is egyetlen, de mindenesetre legfőbb forrása nemcsak be nem iszapodhatik, sem végkép ki nem merítettik, hanem gondos és hathatós gyámolítás által ápolva, egyenlően bő cserge- dezésben tartatik nyitva.

Ily ápoló befolyást gyakorolnak a gazdasági társula- tok, a mezei iparnak ezen elismert leghathatósabb élményei.

Ime a pesti kedves emlékeztető ünnepélyből már is tetemes erkölcsi hatást látunk sarjadosni, mert minden oldalról azon szándékot hallottuk rebesgetni, hogy az ország mindazon megyéiben, hol még eddig gazdasági-egyletek nem léteznek, már most létrehozni törekcszenek, s hogy e korszerű szándék nyoma annál maradandóbb legyen, annak megalapítását szt. István napjára, hazánk országos ünne- pére tűzték ki, eszközölve az által azt is, hogy első szt. királyunk névnapja, mint ősi nemzeti ünnep, ezental a tár- sulati téren is, valláskülönbőség nélkül, honszerte meglegyen ültve.

Ily fontos socialis lépés számára emlékeztetesebb nap- pot választani nem lehetett, s jótékonyabb emléket e szent napnak unokáink számára alig hagyhatnak fenn, mintha a szeretett föld ápolására e hon összes mezőgazdái örökös szellemi frigyre lépnek.

Azért szívünk mélyéből óhajtuk, hogy e korszerű esz- me sikerüljön s valósuljon!

S midőn e reményt, a közjó érdekében előre is, mint kétségtelen tény fogadjuk el, ezt azért is tesszük, hogy a sikernek egy másik lényeges feltételéről, t. i. azon kapoc- sáról szólhassunk, mely a közhasznu eszmecsere érdekében mindezen vidéki és megyei társulatokat eleven és gyakor- lati összefüggésben tartsa.

Itt t. i. oly állandó kapcsolatot értünk a már létező s a még keletkezendő fiók egyesületek között, mely lehetővé tegye, hogy az egyesülési élet ne csak a közgyűlések által s idejében működjen, hanem a gyűlések közt is szakadatla- nul e végre megállapítandó állandó bizottmányok közvetítésével.

Hogy ily mediumot létrehozni szükség, az kétségtelen; s abban is bizonyos vagyok, hogy e tárgyhoz többen fog- nak szólni; — saját nézetemet azonban a következőkben öszpontosítom:

Valamint az egyesületi munkásság gyakorlati haszna abban áll, hogy az egyesek által tett fontos tapasztalások

A GALAMB-POSTA.

Történeti beszély.

IV.

(Folytatás.)

Gerő számba sem véve, folytatá: — 80,000 ozmán tehát dühöndetetlen erő, s mert a feje- delemségek kardesapás nélkül meghódoltak, Erdélynek is hódolni kell? És végre, csak egy- csig megadás mentheti meg a hazát? Ha! ha! ha! Nem úgy uram! Helyes kö- vetkeztesek csak igaz, tiszta tételekből foly; a te tételeid hamisak! Még nem járt le a második év, s négy nagy diadalt vívtak ki a magyarság maroknyi hadai a félhold százsz- rein. Nándorfehérvár ostromai alatt 60,000 ozmán vérezett el, maga mindenható szultán- tok Murád és Iskhák bég alatt. Havak előtt Mezd bég egész tábora veretett széjjel 20,000 halottat hagyva hátra. E diadaltok kettejét a nagy Hunyadi vívta ki. Megváltója leve ő nemzetének!... s mégis akadon magyar, ki őt örül leszurni tudja. Hunyadi, kinek tűz- szelleme 30,000 magyart 60,000 ozmán el- pusztítására, és 100,000-nek szétűzésére volt képes lelkesíteni! És hódoljon meg Erdély, mert kardesapás nélkül bódoltak meg a feje- delemségek. Tudd meg ellenségeid által törbe csalt vezér: Hunyadi akarta a fejedelemség- gek meghódolását, hogy ellenséges népiségek közé legyeket zárva, s midőn Erdély véde- lemre száll, ép erő rohanjon meg hátulról, kiötlendő utolsó emberig a galád hitetlen fajt!

Jakib dühe retentetővé vált: handzsárját a foglyának dobá. Gerő félrevonta fejét, s a handzsár kiröpült a sátor vászon falán. A fogoly hidegen folytatá: — S csak megadás mentheti meg hazát a boszu kitöréseitől, mondod. Ismert-e fajotok valaha kegyelmet magát megadótt ellenség irányában? Ha nyakára teheted lábod a meghajlott nyomo- rultnak, addig nyomod gégejét, míg hirtitelni alig bír, az élet-halál középutján tartod, de

szabadon lélekzeni nem engeded: félsz, hogy feltámad benne a vele született erő. Ily kegye- lem átka az életnek, hitvány tengés! Ha- lált, szép, dicső halált ily tengés helyett! De él Hunyadi! élnek magyarjai! És ti megfog- tok aláztatni. Egy magyar ujj, egy ozmán kar ellen elég!!

— Hóhérok! hóhérok! — kiálta Jakib.

— Órsapat lépett be.

— Itt e zsinag, fojtások meg e kutyát! kéjelegni akarok kínjain!

Az örök szorosbra fűzve Gerő tagjait, si- nort vetének nyakába, s fojtogatni kezdék.

Gerőnek arcára tolt a vér, ajkai hab- zottak, szemei kidüledtek, idétlen nyűszörgés- ben készült elszállni belőle az élet.

Jakib arcizmaira göresült gúnymosoly- lal legeltette szemeit a kínzottan, midőn ki- szenvedéshez közelel látá, a sinor megereszté- sét parancsolá.

Gerő magához tért.

— Látod fiu mi sors vár reád, ha nem nyilatkozol. Akarom megadásod hallani.

— Ha tiz életet volna, s mindeniket így akarnád is kioltani külön-külön, hallgatnék én.

— Feltételeim egyikét is ha teljesíted, mentre vagy. Jakib nem szokta meg felszól- ni parancsával.

— Fojtások meg hát őt! — kiálta ha- tározottan Jakib.

Mielőtt a sinor újra Gerő nyakára szo- rulhatott volna, a sátorajtó megnyílt. Marina lépett be ingerült arczzal, szikrázó szemek- kel. Parancsoló méltósága az erény védszel- lemét képzelte benne a bűn ellen.

Jakib kebléhez kapott. Ugy tetszett neki, mintha eltaszított lélekismerete lépett volna elébe.

Marina használá a percz előnyét, s nyo- matékos erőteljessé szöla: — Jakib bég! az erő szilárd kitartásban nyilvánkozik, a kegyetlenség az erőtlenség gyáva fegyvere! E fogoly enyém! — Gerő vállára tevő kezét, s monda: kövessen ön!

Gerő követé. Künn Marina intésére örök fogak körül, s fogdájába vezetek.

Galambja — mintha résztvét vezetett vol- na — odaig kísérté.

(Folytatjuk.)

Egy pár szó in causa TEUTSCH G. D. ur Sachsen-Geschicht-je ellen, és Dr ÖTVÖS A. ur néhány észrevételei mellett.

Teutsch ur segesvári tanító Geschichte der sachsenbürgen Sachsen című munkájának 568-d lapján Baresay Ákos elődömet minden tőtelmi alap nélkül alacsony származásu- nak, oláhnak, bohócnak és végre a Rákóczi káyhafutójának is nevezte, mely utóbbi kö- tetséget azon időben is a kívül álló ke- menceknél a cigányapurdék végzek vala el.

Ezen rágalmak ellen dr. Ötvös A. bará- ton, mint historiánkkal folytonosan bibelődő, és aboz értő a Kolozsvári Közlöny idei 36-ik számában erélyesen lépett fel, és azoknak aaptalanságát hiteles kutfókból okadatilag anyira megczáfolta, hogy midőn Teutsch ur a Kolozsvári K. idei 42-dik számában, ne- hogy hazugnak és rágalmazónak maradjon, kénytelen volt fellépni, s e célból eléggé fel- tirközött; egyetlen egy adatát sem volt ké- pes mégis megdönteni, hanem a Baresay Ákos illető piszkait a szebeni nemzeti ar- chivum jegyzőkönyve 10-dik kötete 520-dik lapjából írja merítettéknek.

Bár én azon számos kötetli jegyzőköny- nek csakis a szász nemzet részéről hitelességéről vtakozni nem kívánok; de hogy azon ar- chivum még nem éppen olyan sanctuarium historicum, melynek adatai minden kivétel nélkül az erdélyi és magyar családok histo- riájának evangélium helyett szolgálhatnak, ezt állítani merem, s inter parenthesis ment oda be akkor is sok oly mendemonda, mit az itteni egykori belső viszályok megfonto- lása után egy jó fejű történetész sem fogadhat el adatul.

Ugy látszik Teutsch urnak az emberek családí önértetéről, úgy szintén a becsületessé- gről különös fogalma van. Azt kérdem én Teutsch urtól, hogyha valaki önnök szobájába berohana, és azon falon függő lehető pol- gári családkepeit valami Segesvárott bőven létező sárral egybe-vissza hajgálná, mázolná, mit felelne Teutsch ur ezen impertinens em- bernek? mert én valóban Teutsch urnak is egyebet nem felelhetek, mit önmaga a leg- nagyobb professori phlegmájával mellett is azon szemtelen egyének felelne, még pedig azon okokból nem felelek apodictice, mert mielőtt a Teutsch ur családja e honba beszárma- zott, már azelőtt jóval az én elődeim ez or- szágnak valamelyik kirtőjén ide behullottak. Továbbá Teutsch ur egy néhány hónapon át mint tanító gyermekeim mellett házamnál mulatott, és így a magyar vendégszeretet előttem szent jogait, még becsmerlők ellen sem szegem meg; de mint sokkal öregebb ember, Teutsch urnak azon jó tanácsot adom, úgy is mint magam egy iskolának feltűgye- lője, hogy azon keze alatt lévő ifjúságba cse- pegtesse be azon tudományt, miszerint a szép, nagy historiájából ennek a sok calamitásokat szenvedett hazának szedjék ki szorgalmato- san előbb a mézet, mert van elég rajtok ki- vül, kik ezen szép haza még éppen el nem fonyadt virágját mérges pókknál behalózzák, és abból elég méretet szívnak.

Minthogy Teutsch ur személyeskedési térre ment át dr Ötvös barátom ellenében, bizto- sítom őnt, hogy önnök e tárgyban sem dr Ötvös, sem pedig én, hogyha netán engem is valamelyik tanítványának nézve czírnolmi szándékoznék, felelni nem fogunk, felelni fog- nak majd mások.*)

Nagy-Barcsán, május havában 1860.

Baresay László.

*) Ugy hisszük, hogy ezzel ezen pört, mint mely többé nem lehet egyéb meddő vitaközlésnél — be van fejezve. Szerk.

közokulással szolgáljanak; úgy a hon különböző tájain keletkező gazd. társulatok közt létrehozandó szoros kapcsolat és összeköttetés elve csak a szocialis élet feladatának, s az ily egyesületek jözan szervezetének szükséges corolláriuma, melynek alkalmazása elhanyagoltatik, tömördek tapasztalás elvése, s a fiók egyesületek csak elfeledett hasztalan erőfeszítések s eredménytelen kísérletek lennének.

Miért is kelljen egyik vidéket a másiknak tapasztalásától megfosztani? — miért ne legyen valamely közérdekű fontos eredmény az összeköttetések elhanyagolása miatt, minden vidéken egyformán tudva? — s miért ne intézkedjenek úgy, midőn tőlünk függ, hogy azon korszerű eszmét és tapasztalást, mely egy helyen felmerül, az ország minden részeiben mindenki könnyen és gyorsan sajátjává tehesse?

Ily organicus intézkedés nélkül az egész szocialis élet, s a gazdasági társulatok összege csak külső formalitással, lelketlen intézkedéssé válik.

A napokban Korizims László urral, mint a m. gazdasági anya-egylet nagyérdemű alelnökével, mint a ki mind helyzeténél, mind kitűnő értelmiséggel és buzgósággal betöltött hivatással fogva az egyesületi dolgokban egyik legilletékesb tanácsadó, — e kérdés felett értekezvén, nemcsak osztatlanul helyeslé nézetemet, de sőt fel is hatalmaztam ezen indítványom körül egyenesen e helyeslésre hivatkozni, mi úgy hiszem, előadásom súlyát nem kevésbé neveli.

Véleményem szerint a fiók-egyesületek, miután azok gazdagon dotált collegiumokat nem tarthatnak, sőt ellenkezőleg egy rosszul fizetett jegyzőn kívül, a társulati egyéb hivatalokat oly fizetetlen egének viselik, kik csak néhány órára jelennek meg, — a fenn kifejtett célt csak úgy érhetik el, ha keblükből állandó közlekedési bizottmány tagjai készek arra, hogy egymást felváltva a gyűlések idején kívül is lehetővé teszik a szakadatlan eleven közlekedést a társulatok között.

Hogy e részben könnyebb tájékozást nyújthassunk, s jövőre a fiók-egyesületek szervezésében némi egyformaság jöhessen létre, e lapok szerkesztőségének szives figyelmébe ajánljuk egy ily társulat szerkesztésének e cikktünkhez mellékelte oly javaslatát, mely felsőbb engedélytől fogva már életbe is lépett derék hontársunk Szapáry Gyula gróf elnöksége alatt. *)

E javaslatban megfogják az érdeklettek azon pontot is találni, mely a közlekedési bizottmányra vonatkozik.

Azon hiedelemben vagyunk, hogy e minta, az egyes megyék különböző viszonyaira alkalmazva, némi könnyebbítést szolgálva azoknak, kik ujon szervezett társulatok érdekében felterjesztendő alapszabályokat készíteni szándékoznak, valamint azon más létező társulatoknak is, melyekben a közlekedési intézkedés hiányzik.

E részben úgy hisszük, az összes hazai sajtó támogatásunkra leend.

Gr. Károlyi Ede.

A birodalmi tanács június 8-diki ülésében gróf Nádasdy Ferencz (igazságügyminiszter), gróf Barkóczy előbbi számunkban közölt beszédére kimerítőleg válaszolt. Kijelenti, hogy mindazon megyék s kerületekben hol tulynomó a magyar nyelv, a telekkönyvek magyarul is vitetnek, hanem oly vidéken, hol más nyelvek vannak tulynomoságban, a telekkönyvek németül vitetnek. Egy megyét idez, hol 100,000 román, 40,000 tót és csak 28,000 magyar van s megjegyzi, hogy ott nem lenne célszerű a telekkönyvet magyar nyelven szerkesztetni. De mindenütt utasítás van adva, telekkönyvi kivonatokat azon a nyelven adni ki, melyen kívántatnak. sat.

Salvetti báró, az igazságügyminiszter szavaival ellenkező értelemben nyilatkozik, s a gr. Barkóczy által kimondott nézeteket osztja inkább. Végre fölemlíti azon természetes kiadásokat, melyekbe a magyarországi telekkönyvvezetés került, ez összeg mintegy 9 millió ft. — gr. Nádasdy erre megjegyzi, hogy nem 9 millió, de csak valamivel több 3 millióal.

Salm herceg a bizottmányának adandó külön utasítások ellen emel szót.

Lichtenfels báró azon észrevételt teszi beszéde kezdetén, hogy a kérdéses telekkönyv-rend már a császár aláírása alá volt terjesztve, s ő felsége csak a birodal. tanács iránti tekintetből közlé azt ez utóbival; hogy épp ezért a bir. tanácsnak e figyelmet tisztelhetlen kell tartani. Ezután kiemeli a báró ur, hogy a telekkönyv behozatala a polg. törvénykönyv megmásíthatatlan elvein nyugszik. S a polg. törvénykönyvnek kell, hogy az egész birodalomban egyenlő érvénye legyen.

Gróf Hartig azt tartja: hogy kötelesség minden nemzetiség nyelvét tisztelhetlen tartani. Ebből azonban az is következik, hogy az uralkodó nyelvét is tisztelni kell, ez pedig a német. Szóla a többire nézve a jogegyenlőség értelmében nyilatkozik.

Szögyény alelnök, röviden a gr. Barkóczy nyilatkozata értelmében szól.

Szécsen gróf, szinte a főnebbi irányban nyilatkozik; s megjegyzi: hogy irigylis az igazságügyminiszter. Nádasdytól a nyelvkülönbségek oly könnyű megvesztését stb.

Gróf Clam-Martinicz csodálkozik, hogy alkalmilag egy ily anyagi kérdésnél mint a jelen, oly kérdés fölött vitatkoznak, mely oly magasan áll s a birodalomra nézve oly nagy jelentőségű, hogy annak különösen egy e célra szánt ülésen kell tárgyalatni.

Dr. Hein ohajtja, hogy a bizottmányban minden koronaország képviseltesse. E szleiai bir. tan. ur szintén a bir. egyesség értelmében szónokolt.

Apponyi gróf azt akarja, hogy a mai vitakozásból Magyarország jövőjére nézve semmi következtetést ne vonjanak.

Toperczer ur arra figyelmezteti a bir. tanácsot, hogy a gyűlés mindjárt kezdetben egy bizottmány kinevezését határozta el, s most eltérve ettől, a vitakozás in pleno már is két órája, hogy tart. Egyébiránt Salm herceg azon indítványához csatlakozik, hogy a bizottmányoknak utasítás ne adassék.

*) Az érdekes gróf itt említett javaslatát irányadóul lapunk közlelbi számaiban közreadjuk.

Elnök főherceg ő fonsége, erre a vitakozást bezárja s a 7 bizottmányi tag választására hívja fel a gyűlést. A legtöbb szavazat, a mai napikérdés főszóvivőire gr. Barkóczy és B. Lichtenfelsre esett; megválasztattak továbbá Eder, dr. Polanszky, dr. Strasser, Salvetti, dr. Hein.

— Bócs, jun. 13. A „Wanderer“ írja: A telekkönyvi bizottmány tegnapi ülésében Barkóczy gr. megújította volna azon tett indítványát, hogy ezen egész előterjesztvény a részletek megvitatása nélkül, az országképviseletekhez utasítsák, s ennél fogva tüstént telessék a birodalmi tanácshoz jelentés azon szellemben. Az e feletti tanácskozások négy egész óráig tartottak. Salvetti b. pártolta az indítványt, Lichtenfels b. ellenében, ki az előterjesztmény §-onkinti taglalását pártolta. A két ur közötti szóváltás igen élénknek mondják. A jelenlevő igazságügyminiszter szintén a részletes tárgyalás mellett volt, s miután még Strasser, Poansky és Hein urak is hozzá csatlakozának, határozattal lett a részletes taglalás. Erre Barkóczy gróf kinyilatkoztatá, hogy ő ezen tanácskozásokban, melyek az országképviselet illetékességének praedjudicálnak, részt nem vehet, s megszűnik a bizottmány tagja lenni, a miről jelentést teend ő fonségének a főherceg-elnök urnak. — A bizottmány ma tartotta második ülését.

Gerend, jun. 10. 1860. — A gerendi gyászünnepléről jövők. Nem azért akarom megjegyezni e nap eseményeit, mintha e lap tisztelt olvasóinak valami nagy üdonságot kívánnék mondani azzal, hogy Gerenden is megtartották feledhetlen Széchenyinkert a gyászünneplét; hisz azt bizonyára anélkül is tudja mindenki, hogy a hol a gr. Kemény család ősi fészke van, ott ha késelt is, de nem maradhatott el egy ily nemzeti gyászünneplé; hanem ölgyezem a történet számára, hogy midőn majd egykoron számba fogják venni hány helyt tartottat engesztelő áldozatot azért a nagy férfúért, a ki hazáját, nemzetét oly kimondhatatlanul forrón szerette, a ki életünk olyan sokat szenvedett, mondom, hogy a sok név közt ott álljon Gerend is.

Mielőtt az ünnepély leírásához kezdenék, nem mulasztatom el megjegyezni, hogy azt a hazaszerető valódi magyar vendégszeretetről ismert áldozatkész gr. Kemény Sámuel ő nagysága rendezteté, s így felesleges is talán mondanom, hogy az a gróf nevéhez méltólag volt mindentekintetben megtartva.

Az ünnepély 11 órakor vette kezdetét a reformatus templomban, hová a valóban szép számmal megjelent közönséget a gróf önga vezeté. A templom közepén ott állott a gyászravatal az elhunyt nagy hazafi család címerével díszítve, mely örökzölddel volt körülvéve. A ravatal jobb és baloldalán a testvérhon zászlói lógottak, melyeket egy nemzeti színű szalag kapcsolott egybe. A háttérben Erdély és Magyarhon címerei függtek gyász lobogókon, melyeket szintén egy koszorun áthúzott nemzeti szalag kapcsolott egybe. A szószerék, a padok fekete bársony és posztóval voltak beburva. A karzaton az enyedi harmonia működött t. cz. Boros Gábor ur vezénylete alatt, kiket a gróf önga egyenesen az ünnepélyes alkalomra hozott el Enyedről. A megzendült ének után a helybeli ref. lelkeszt. Hegedűs Lajos ur lépett föl a szószékbe, s egy szép alkalmi könyörgést mondott el a nagy halott felett, valódi áhitat és bensőséggel. Ki ne mondta volna utána lelkében ez ima szavait, ki ne kért volna csendes nyugodt álmot annak az embernek, a ki szívében hordozott mindnyájunkat, a kinek talán legvégső szavai is áldást mondtak reánk, o ki ne imádkozott volna e perczben ő érette? Ismét megzendült az ének, mely után tiszt. Basa Mihály esperes ur tartott egy alkalmi beszédet, melyben az üdvözült Széchenyi ez emlékeztetés szavait értelmezte: Magyarország nem volt, hanem lesz! A meghalt beszéd után az örök szépségű „Szózat“ és „Hymnus“ t. énekeltük el. A gyászoló közönség éneke belevegült a dalnokoké közé. Olyan emelkedett szívvel, lelkel legbensőbb mélyéből kértük az Istent, hogy áldja meg a magyart, s hozzon reá vigesztendőt. És a magyarok igaz istene bizonyára megfogja hallgatni a melyen gyászolt nemzetünk imáját, hisz ő tudja legjobban hogy:

„Megbőhődté már e nép
A múlt és jövőt?”

Az ünnepélynek vége levén, a közönség utat engedve először a nőknek (kik közt nagy örömrre szolgált gr. Kemény Miklós és Pálné ő nagyságukat is láthatni) lassankint kivonultak a templomból, s a vendégszerető gróf önga termeiben gyűltek ismét össze, ho később a gyászlakomát tartók meg. Mindenkit bizonyára megfűlhetett azon gyöngéd figyelem, melylyel a kedélyes gróf megszólalt idejét vendégei közt. Lakoma után néhány dallal tiszteltett t. Boros Gábor ur tanítványival a gróf és vendégeinek. Ily tartottuk meg jun. 10. Gerenden a gyászünneplét.

Papp Miklós.

Bodola, jun. 10. 1860. — Ha bérczes hazánknak csaknem minden jelentékeny helyein megtartattak a nagy Széchenyi gyászünnepei, ha a nemzet a nagy honfi apostol ravatalát megöntözté is a hálás elismerés könyvével, ha a nagy látnok vértanu emléke ünnepinek leírását annyszor olvassuk is a hírlapokban; azért nem ehettem, hogy egy szerény, egy a magyar elvén véghatárain levő falucskának egyszerűségében nagyszerű emlékünneplé néhány szóban meg ne ismeressem, azon Széchenyi emlékünneplét, mely Bodolán folyó hó 10-kén a birtokosság, s főképen a lelkes honfi Béldi István ur által rendeztetett; mivel alán a munkafoglalt népnek csak vasárnapokon van ideje Istenhez fohászolhatni, s mivel a katolikus rendszabályok tiltják e napon gyászmisék tartását, ezért az csak is a reformatusknál tartatható meg. A kis imaház meglepő szépen volt fölkítve, az előtérben levő padok, s a szembe levő két karzat feketén voltak bevonva, az orgonán gyász leplezte magyar cimzer, előtte két tört szóvétnék, alatta a dícsült legnagyobb hazafi cserfa koszorúval övedzet képe ezen felharrat: Nagy szellemed legyen vezetőnk. A gyászba vont szószerék a Széchenyi család gyászleplezett címere az ismert jelmonddal.

A birtokosság, több vendégek, nők és férfiak, mind gyász nemzeti öltövényben voltak az imaházban, melyet a nép csakhamar megtöltött, s a neni tisztos öreg lelkes Sos Ferencznek meg-

ható könyörgése után egy Brassóból kijött igen jó dalkar a „Hymnus“ énekelt el, miután a bodolai lelkes Gáspár Albert ur egy igen szép emlékbeszédet tartott, melynek folyamata alatt nem egy földesnek napbirtoltta arcán láttam a tisztá honfi kebelből sarjadó könyeket lefolyni; a „Szózat“ zárta be az ünnepélyt.

S befejezésül megemlítem azt, hogy a „K. Közlöny“-ben indítványozott „Széchenyi-alapítványhoz“ a bodolai birtokosok a legnagyobb készséggel járultak, s így ezen ünnepélyt maradandó emlékké tették. *)

S most mielőtt Bodolát elhagynám, legyen szabad megemlítenem, hogy mily kellemesen hatott meg engemet az, hogy ott olvasó egylete van a községnek, hova 5 hírlap (a „Közlöny“, Vasárnapi Ujság, Üstökös, Hirmondó és Bukuresti magyar lap) jár, s én azon ohajjal fejezem be tudósítástom, hogy bár minden falu követné ezen udvos hatás példát, s ezáltal leginkább megmutatná, hogy a nagy Széchenyinek, e nemzet nagy Mózesének megértők szavai.

Konstantinápoly, jun. 4-dikén 1860. — A keleti kérdés Európában már több hetek óta vitatva, itt sajátkegyen hazájában is mutatkozni kezdett. A Goresakoff-féle nyilatkozat a fenyves porán nagy rémület idézett elő. Bulver a múlt hét elején többször a nagyúrnál magánkihagatásokon órákig időzött, eredményök már nyilvánult, mert a m. hó 25-diken Rusdi Mehemed pasa a fővezérség hivatalában Kibriszi Mehemed pasától felváltott. Ez utolsó török miniszter erélyessége, igazság és rendszertetéről eléggé híres. Itt a nép egész hajlamát bírja, csak hogy a szultán és az ellenpártját képező nagyok őt a vélemény és irány különbsége vegett mindig a távolban szeretik. Jelen kinevezetése csak az angol befolyásnak köszönhető, ki jónak vélte egy oly válságos és utaláni eseménydús perczben a török állam rudját egy erélyes kéznek átadni. Kibriszi működéseit azzal kezdé meg, hogy az összes európai hatalmak által követelt bizottmánynak, mely a rumeliai kereszténység helyzetét orvosolja, élére állt, és két nappal fővezérré lette után a 35 tagból álló bizottmánynyal ultra indult. Az első állomása Varnan lesz, innen Vidin felé tartand. Nevezett helyeken csak keveset fog időzni, mert utazása legnagyobb figyelmet kizárólag Bulgarsország, névszerint Zsófia ennek fővárosa veendi irányba.

A török világ általában a keleti kérdés fölmerüléséről még keveset tud, őt csak a borzasztó pénzzavar vagy jobban mondva pénzhány foglalkodtatja egyiránt, és van elég könnyű hitu, ki a fővezér kirandulásának célját abban látja, mintha a kormány Kibriszi ismert erélyes keze által a tartományokból mindegyik késő adókat beszédetni akarná, csak hogy Konstantinápoly ne szenvedjen.

A bulgár-görög sz. egyháznak a konstantinápolyi patriárchatól való elszakadása nemcsak a fait accompli sorába tartozik. A bolgárok azon világ híru türelmes rajak, úgy nyilatkoztak a portán, hogy őt nem idegen, hanem bulgár főpapot akarnak, ki hozzájuk szláv anyanyelvükön szóljon, mert ha a porta nem ad, majd kapnak őt az orosz rokonuktól. Daltadsi egy híres bankár és osztrák alattvaló e héten meghalózott. Kesergő családjának vigasztalással csak két millió angol lírát az az 20 millió forintot hagyott hátra.

Ujdonságok.

— Mennyire rettegtek volt iparosaink az új ipartörvényről, s a következmény mily ellenkező. Az ipar-szabadság első havában a kolozsvári kamara-kerületet képező öt megyében összesen csupán 74 iparlevelet osztottak ki a hatóságok. Ezekből Kolozsvárra 30, M.-Vásárhelyre 11 esik. A megkezdett üzlethez két harmada korábban reméléséhez volt kötvé. Az iparok közt a kereskedelmi ág csak 12-vel szaporodott. E számok elég világosan bizonyítják: hogy az iparosok csak érett megfontoltas után fognak önálló üzlethez, s a szabadság nem készíti hebeguryságra, de másfelől a kedvezőlen anyagi viszonyokra is engednek következtetni.

— Nagyváradról simándi Kenézi Pál következő chronotichont küldö hozzánk Széchenyi emlékére:

„Széchenyi nagy magyarnak, bár élete napja Lettina Ve.”

„Széchenyi kincseiben öröklök honja fellett.”

— A b. Józsefa Samuel emlékre Tordan márcz. 18-kán Veszely Károly k.-fehérvári gym. tanár és szentszéki jegyző által mondott halotti beszéd megjelent Kolozsvárt a rom. kath. Lyceum nyomdájában. E beszéd alapigéje Királyok könyv. 25. fejt. 1 vers. „Samuel meghala s egybegyűlvén egész Izrael siraták őtet.

— Nemzeti halottunk Széchenyi István grófírti Európa legnagyobb városában is lesz gyászünneplé. Londonból f. hó 13-án írják: „A Berkeley Square melletti katolikus imaházban itt 16-kán nagy halotti mise fog tartatni, a melyre minden itt levő magyarok meghívotnak.“ — A „N. N.“ szerint Pulszky Ferenc Londonból Turinból költözik át családostul.

— Kisfaludy Sándor szobrának lelepleztetése B.-Füreden a „P. Lloyd“ következőleg írja le: A folyó hó 11-diki ünnepélyre a résztvevők oly roppant száma sereglett egybe, minőt a kies fűrdőhely Balatonfüred még alig szemlélt együtt. Az aristocrata számos tagján kívül Zala, Fehér, Veszprem, Somogy és a magyar akadémia küldöttsége Osztérhuber József vezetése alatt 10-kén este érkezett meg a Kisfaludy gözősen, a magyar akadémiaé b. Eötvös József által vezérelve, 10 órakor. Az akadémia tagjait a zalai küldöttség elnöke üdvözölte, mire báró Eötvös József válaszlott. A kölcsönös üdvözlések után a küldöttségek hangos éljenek közt kijelölt szállásaira kísértettek. A közönség élénk mozgalmá az éj késő óráiban is folyvást tartott, s a nagy estebéd után táncszívalom rögtönözött, melyben igen bájos hölgyekszorú vett részt nemzeti öltözetben. A sumegi képzde részéről 20 kis növendék volt jelen magyar díszruhában, s a soproni és kesztelyi gymnasium is képviselve volt. Az ünnepelt költőnek egykori fegyvertársai, az insurrectionalis tiszték igen kitűnőleg emelték a nemzeti ünnepély díszét. Másnap a szobor leleplezése a füredi kápolnában tartott isteni tisztellett vette kezdetét; a küldöttségek benn a kápolnában foglaltak helyet, a többi közönség künn képezett sorfalat s az emlék körül volt egybegyűlvé.

*) A hazafias szép ajánlatokat lapunk közlelbi számaiban közlelbi.

A házak ablakaihoz, valamint a gözös árboczairól nemzeti zászlók lengtek. 11 órakor délelőtt a menet a Rákóczi-induló s a szót hangjai mellett az emlékszóhoz vonult, hol a szónokok részére emelvény volt állítva. Zalamegye küldötte s a még fennálló insurrekcionális pénzár igazgatója a felszentelést egy szónoklaltal nyitá meg, melyben Kisfaludynak a nemzeti nyelv körül tanúsított érdemét meleg szavakkal emelte ki. Ezután b. Eötvös szónokolt, az akadémia nevében; végre a somogyi prépost Sümeg városa s megyéje megbízásából köszönetet mondott az ünnepélyre megjelent részvevőknek. Ezután megkezdte a himnus, a sokaság az a közben leplezett emlékszóhoz Rákóczi hangjai mellett tért vissza. A somogyi dalárda növendékei egy külön ez alkalomra készült hazafias dalt adtak elő. A Himnuszor arccal Zalamegye felé fordulva, egy mesteres dombon a csodaszép Balaton partján áll. Ércből készülve, életnagyságúnál jóval nagyobb s két ölnyi magas simított gránit talápnál a fohás olvasható: „Kisfaludy Sándornak zalamegyei tisztelői 1859.” Az ünnepély minden biztonsági szabályok alkalmazása nélkül szép rendben ment végbe. 2 1/2 órára nagy lakoma volt rendezve a b. füredi vendégházakban.

— Bécs, jun. 13. A „Wien. Ztg.” egy máj. 30-káról keltezett császári rendeletet közöl, melynél fogva a lombard-velencei központi congregatióknak határozási jog engedtetik mindazon közigazgatási nyilvános ügyekben, melyekre eddig csak véleményező befolyást gyakorolt. Kivételnek az állam jogait illető kormány-ügyek, továbbá olyanok, melyekkel a központi congregatio törvényszerű rendeltetéséhez nem tartozó tárgyak vannak kapcsolatban, továbbá az országos költségvetések és számadási zárlatok jóváhagyása.

— A legközelebb lefolyt pesti vásáron, írja „P. H.” egy olasz képműszolet olyan képet is ábrázolt, melyen a boldogságos Szűz magyar mentében és magyar főkötőben volt festve, mellette szent József tollas kalppal, panyóka dalmányban és sarkantyus csizmával. Persze hogy a furlangos olasz e képpel igen jó „geschaffet” csinált.

— A debreczeni sajtó mozog. Most veszszük egy ottan „Debreczeni Közlöny” cím alatt indítandó lap mutatóványát, mely szépirodalmi, kereskedelmi, ipar, gazdaság s közhasznú ismeretek köréből tárgyakat hozand. Ara: vidékre egész évre 8, félévre 4 forint. Kiallítása igen csinos, s e részben azzal egyk hasonló körülmények között működhetik. Hetenkint egyszer jelenend meg. Szerkesztő és kiadó Prepost István. Ugyanottan Debreczenben humoristikus napiart is adnak ki 1861-re ily címmel: „Alföldi Morio.” Előfizetési ára 80 ujkr. kiadja Tegledi K. Lajos.

— Közreadatott czéklúti Zullich Rudolf akadémiai festész beszéde, melyet Kisfaludy Sándor szobrászár teleplezése alkalmával tartott a magyar szobrászat érdekében, melynek a mint 6 megjegyzé, mulja nincs, jelene nincs, jövője kétes. E beszéd czélja kiemelni azt, hogy Magyarországnak szüksége van egy teljes szervezett műakademiára, melyben a szobrászat is illelleg képviselve legyen.

— Garibaldi következőleg írja le: „Garibaldi József középtermű, széles erős vállu s herkulési tagokkal bíró férfiú, sűrű, vereses, már ösbe vegyült haja s szakála van; járása határozott s gondolkodó; egész külseje, hangja s arczjateka a tengerészt árulja el. Felöltőjét egész nyakig begombolva hordja, calabriai kalapot s széles nadrágot visel. Orra egyenes, tekintete tüzes s mégis szelid. Sűrű bajusza alatt, ajkai körül gyakran igéző mosoly lebeg. Beszédközben egyszerű és határozott, ritkán cseveg, s mikor dicsér, kevés szóval teszi azt.

— A selyemtenyészőkhez. Alóltírnak van szerencsése a selyemtenyésztes barátaival tudatni, hogy: 1) mindazoknak, kik a selyembogarak megölésére vagy a gubók lemolatására nézve zavarba jönnek, személyes vagy bérmentes levélbeni megtalálásra, szívesen és ingyen ad óhajtott utasítást; 2) alóltírnak első minőségű gubókat 1 o. ltrájával megvesz; 3) alóltírnak portugáliai, kurdstani és kínai selyembogár-tojásai vannak, a melyek oly előnyösöknek mutatkoznak, mint ezt sok évi gyakorlati közben még nem tapasztalta. Május 13-dikától 18-dikáig, ily rövid idő alatt kikelték, s június 16-dikán már belesznek fonva. Hogy az itteni égáji viszonyok minő befolyást gyakorolnak reájok, alóltírnak idejében tudatni fogja. 4) a kurdstani mag sárgás-zöld, a kínai zöldes-fekete, a portugáliai szép fehér. Ezen fajok időszaka (periodus) két és fél nappal, alsóval idejék 12—14 órával rövidebb, mint a többieké. E körülmény a külföld előtt különösen figyelemreméltó; 5) ily magvakra f. é. június 20—25-től kezdve elő lehet fizetni alóltírnál, a ki mutatóványul néhány gubót is ad. Kolozsvárt.

Balogh n. é.

Politikai hírek.

— Franciaország ez idő szerint rendkívüli munkásságot fejt ki. Június 14-én mene véghez Savoya s Nizza annexiója s már másnap a császár Párisból utnak indult Badenbe, hogy kezét szorítsa a porosz kormányzóherceggel is, miután Európa több nagyhatalmassával már szorított kezét, úgy a mint kedve hozta magával, újat is vont. A baden-badeni gyűlés a német fejedelmek congressusává látszik magát kiadni, s a szétszakadozott nagy német test a porosz politika körül csoportosulni akarni — s im a finom száglaus francia császár egy hirtelen önelhatározással ott terem az irányában kötséggel nem a legbizalmasabb indulatú gyűlésben, s ha a francia tervek iránti bizalmatlanságot nem fogja is egészen elenyészteni, de legalább annak erejét meggyöngíti, s ő maga új fényvel, s gyarapodott önérettel tér vissza franciái közé. A német fejedelmek ezen gyűlése mindenestre világos bizonyítja, hogy a mit a német közhaza iránti szeretet érzése s a mind hangosabban kiáltó közvélemény nyomása nem vala képes kivinni, azt ime a közös veszélytől fölelem kezdli létrehozni — az erőegyesítés, ha nem is egység felé indulást. Az, hogy e lépés maga a francia császár jelenlétében történik, jele hogy a francia politika nem ellenzi azt; de jeleül szolgálhat egyszersmind annak is, hogy azt nem fogja oly tekintélyre fejlődni engedni, milyenről Poroszországban talán álmodoznak. A mit Franciaország békén fog tűrni, az csak a két német nagyhatalom közti szakításnak még nagyobbá válása, sőt nem csak a német ügyben ügyeszk a két nagyhatalom egymástól távol tartani, hanem minden más európai kérdésben is. Így éppen nem valószínű, hogy a császár egyik főczélzata most is:

Poroszországot a keleti vitálykérdésben is, orosz-francia részre hajtani, s mindenképp meggátolni, hogy a két német nagyhatalom közt legalább e részben egyetértés jöjjön létre, melyben aztán könnyen Anglia találhatna ellenlábasi helyzetének támaszt. Mindenesetre figyelmet érdemlő körülmény, hogy az angol hajó éppen akkor indul a Bzika-öbölbe, midőn Konstantinápolyba egy új orosz jegyzék érkezett, mely a keresztények panaszait adatokkal ellátva sorolja elő. Oroszország tehát egy új lépést tesz a keleti kérdésben, míg III. Napoleon Németországba teszi egyelőre békejárátat.

— Lavallette, mint mondják, engedélyt nyert a Portától a jeruzsálemi sz. sz. templomát saját költségén helyreállíttatni.

— A Reuterféle táviróhivatalnak írják Genéből, hogy a francia kormány mihelyt Savoyát és Nizzát tökéletesen elveszi, azonnal jelenteni fogja ezt az európai hatalmaknak mint bevégzett ténny s az erre kapandó feleleteket úgy fogja jegyzőkönyvébe vétetni, mintha Európa abba tökéletesen beegyezett volna.

— London, jun. 12. A királynő június 23-kán szemlélt fog tartani a Hydeparkban a londoni és környékbeli összes önkéntes hadcsapatok felett. Vidéki önkénteseknek is megengedtetik a csatlakozás.

London, június 10. A szicíliai eseményekről az „Observer” mai számában ezeket közli: „Garibaldi felségesen igazolta a honfiai által hajthatatlan bátorságában, és rendkívüli katonai ügyességében vetett bizalmat. Mintegy 1500 begyakorolt katonával (a „Times” levelezője szerint a marsalai kiszálsáskor csak 1062-en voltak) s néhány csapat gyakorlatlan, fegyveremhez még nem szokott legénységgel, minden összeütőzősör megkergette az ellenséget Kiszállása után két hétre Szicília fővárosának urává tette magát, s a kir. csapatok fővezérének capitulatioi föltételeket diktált. Egy ilyen hős tettnek a történeben alig találhatni mását. Ha gondolóra vesszük az akadályokat, melyekkel a nagy gherilla-vezérnek kelle küzdenie, a működésekből összevágás teljes hiányát, s a szicíliai főnökök minden terv nélküli eljárását egész az ő megérkezéseig, a fegyverekben és löszerekben való elkerülhetlen hiányt, s a nép jellemét, mely a déli éghajlat befolyása alatt ki van merítve, s nem sokat tartott meg azon hajdani hősiességből, a mely által északi testvérei egyküntették magukat, akkor azt vélne az ember, hogy lehetetlen nem álmózkodni a felett a mi történt. De legnevezetesebb e dologban talán azon körülmény, hogy senki sem csudálkozott, senki sincsen meglepetve. A mi történt, azt mindenki várta, s ha Garibaldi kevesebbet tett volna, kiábrándítja vala csodálót, a kik azt vették a fejokbe, hogy a mit ő cselekszik, azt szükségképp diadalmas eredménynek kell megkoronáznai. Csudálatra méltó ritkaság, hogy a mi általában oly igen nagyon anyaginak kikiáltott korszakunkban még ily hatalmas hős-tiszteletr fordul elő. S még is úgy van, és a ki képes volt kortársaihoz ilyen föltétlen hitet csepegtetni saját maga és szerencse-csillaga iránt, az nem lehet mindennapi ember. Jó egyszer másszor emlékeztetve lennünk arra, hogy végre is van még az életben valami magasabb és annál, a mit legfőbb jóknak tartunk, és hogy a kényelmes kedvtöltés s bérbefogadható morál még nem minden mindenben. Ez azon tanuság, a mit a tompa mormogású ágyúnyúlóvok Szicília szep völgyeiből füleinkbe döngének. Lehet, hogy ezen tant még szigorubb alakban, és közelebből fogják fejünkbe verni. Addig is használjuk a példát s legyünk rajta, hogy ama hőies odaadásból valami részt magunkévá tegyünk, mely legbiztosabb bástyája egy nemzetnek a próbáltatás orájában, mely bizonyára nem maradand el.” Ugyanazon lapnak egy másik cikkében ezeket olvashatni: „Azon távirati sürgönyök melyek a nápolyi csapatok palermoi haptulatóját jelentik, nemcsak a nápolyi brit követnek, hanem azon állomás hajóhadparancsnoka jelentései által is megerősítetnek. A királyi csapatok ráállottak a sziget kitakarítására, s mindakét föl elhatározta, a brit tengerenagyt fölkerini, hogy foglalja el a kitakarodás ideje alatt Castella mare; eza háborúnak Sziciliára nézve végét vetné. Lehet, hogy azon kiogás fog történni, miszerint a király a nagyon erős s a szárazföldhöz közel eső Messinában fog ellenállni. Hanem az nem valószínű, hogy a derék hajóhadit tisztek, kik azon polgárisult nemzetre való tekintet nélkül, melyhez tartoznak, mindnyájan alapos undorral voltak szemtanúi azon jeleneteknek, melyeket Palermóban láttak, midőn annak falai közé léptek — egy második bombázást elnéve, melynek nem lenne egyéb czélja a vérontásnál és rombolásnál. Az is bizonyos tovább, hogy az európai nagyhatalmak elfogadják a benemavakozás politikáját, melynek az angol kormány oly sokáig s oly becsületes módon vala szöszölője. Most aratandó a nápolyi királyi armia keserű gyümölcset, hogy az atyjának s neki adott számos jó tanácsot nem vette figyelembe. Tabornokai végre kényseztelve látták magukat, „egy semleges brit hadihajó fedelzetébe folyamodni, hogy kikérhessék az ellenségeskedések megzúntatását, s várakat kénytelenek valának brit matrózok kezre bízni, a mig vert hadseregükkel Szicília fővárosából kivulnak. Az emberiség érdekében itt az ideje a vérengzésnek véget vetni.”

— Genuából június 13-án távirják: Nápolyba 10,000-en érkeztek meg a Palermban hajóarult csapatok közül. A többiek Messinába s Syracusába helyeztetnek át. Az „Unione” azt véli, hogy Garibaldi nem fogja haderejét elgyengíteni Messina gamit falain; a háborút a szárazra fogja áttámszani, s Nápoly fővárosát fogja megtámadni: ebben semmi hatalom sem akadályozhatja meg. A messinai fellegvár, mely az egész város felett uralg, 900 ágyuval van ellátva.

Turin, jun. 9. A közberjárás alapjaira való egyetértés Franciaország és Szárdinia között tökéletes, s szorosan a következő pontokban foglalhatni azokat egybe: 1. A királyi alkotmányt ad a nápolyiaknak. 2. Szárdiniával fegyvernagyvást köt. 3. Szicília egy Bourbon házból való herceg alatt független királyságot kepez. Ha a föltételek nem mennének tovább, rosul állnának Szárdinia reményei. De máskep állnak a dolgok, a mentyiben mind Franciaország, mind Szárdinia ahöz kötik magukat, hogy 4. ezen intézkedést az általános szavazatjognak kell Sziciliában helyben hagnia.

Ezzel aztán egyszerűen ki lenne Sziciliának Szárdiniához való csatlakozása mondva, s nevezetes, hogy Nápoly a közbenjárásit alakot elfogadta, valamint az is nevezetes, hogy Garibaldi, munkájának Nápolyban folytatására való minden kilátástól foszszá.

Turin, jun. 10. Cavour gróf a senatus tegnapi ülésébe kijelenté: a francia szövetség örökre szét lett volna tépve, ha az átengedés megtagadtatik. Lamarmora tagadta a savoyai ház és a forradalom közti állítólagos kölcsönkötelezettséget. A hadügyminiszter jelenté, hogy a határ-kérdés még nincs szabályozva.

— A baden-badeni találkozásokra vonatkozólag a következő hírek megemlítendők. A német fejedelmek találkozását a bajor király idézte elő, ki személyesen elbusulta magát a Németországban folyvást uralkodó viszály miatt, s egyetértést akar létre hozni, a német kormányok közti nagyobb egységes elérése végett. Ez általános tartalma azon diplomatiai okmányoknak, mely által a porosz regens-herceg a megpendített találkozásra szólítottak. Különös utalás történik abban, a német szövetség szervezetét, a szövetségi alkotmány revisióját és Schleswig-Holsteint illető kérdésekre. A közép államokat az olaszországi ügyek is gondolkodba ejtették. Azt mondják, hogy Poroszországnak engedeményt akarnak tenni, mi által Németországbani hegemoniája elismertetik, Poroszországgal ellenben formászerint köteleznék magát, az összes német államok függetlenségének minden körülmény közt minden időben védelmezé-

meg magát. Levelező mindazáltal a főnebbi híreért jót állhatni vél. Ezen körülmények között Farini küldetése elmarad, minthogy annak egyáltalában semmi értelme sincsen, miután Garibaldi miniszteriuma megalkottatott. Egy itteni államférfiú állítása szerint az olaszországi ügyek fordulása következményének annak kellend lenni, hogy Franciaország majd Poroszországhoz iparkodik közeledni.

Túrr ezredes a következő levelet írta ide: „Palermo, jun. 4. Május 24-én indult Garibaldi 6000 emberrel Palermo ellen. Hadicserei 5000-nél több ellenséges katonát csalogattak ki a hegyek közé, úgy annyira, hogy Palermóban csak 14,000 maradt benn. Az összeütkezés több ponton nagyon heves volt, s a fölkelők negyedórányi tusa után két vagy három állomást vettek el szuronyonál. A pénzügyi épületbe rövid idő alatt betorlaszoltattak a csapatok, s másnap megadták magukat élelem hiány miatt. A fölkelők adtak nekik élelmi szereket. A szicíliai bandák már jelesen megszokták a tüzet, s nagy bátorságnak adak tanujeleit. A több ízben megújított fegyverszünet alatt Garibaldi erősitéseket kapott, s futó árkokat ásott. A lakosság, mely első nap nem vehete részt a harcban, most már felajánlá szolgálatt, s mindenre készen mutatja magát; június 4-én a tábornok 10,000 jól felfegyverzett ember élén állott, s minden órában várának az ország belsejéből hadosztályok, 3,500 puskát, 250,000 kartust tsb. kapott mely tárgyak 60 önkéntessel Marsalában tétettek partra. „Utile” vonatkozó hajtó Genuából. A fegyvernagyvág ideje alatt szép számmal jövégetek át hozzánk nápolyi szökevények, daczára annak, hogy a fővezér minden uton módon iparkodik a szökések elejét venni. A bourboni csapatok hadiszereit hajóikon szállítják el. Hogy Garibaldinak a „Hannibal”-on történt összejövetelkor egy tabornokot megillető minden tisztességet megadtak, az való.”

— Tudva van, hogy Garibaldi Palermóban igen tetemes pénzüsszeget foglalt le; azonkívül a Felső-Olaszország, Francia-s Angolországban eszközölt aláírások következtében is tetemes összeletek érkeznek hozzá. Erősitésekben sem szenvedne hiányt: az „Ind.” genuai levelezője szerint a f. hó 8 és 9-én Genuából Szicília felé elindult garibaldianusok második expedíciója áll legalább is 7000 egyénből, a kik majd nem mind löfegyverekkel voltak. Puskaporuk is volt valami 600 hordóval. Nem kevesebb mint öt gözös s két vitorláhajó kellett az elszállításra.

— Turinból írják, hogy Garibaldinak két emissariususa utazott Londonba, egyik Orbán nevű magyar Teleki titkárra, a másik Stagnetti Garibaldi „intendánsa.” Czéljuk a londoni menekültek közöl erősitést toborozni Szicília számára. Hirszerint 300 ezer frankkal indultak el innen, mely összeget londoni váltókra vették fel.

— Nápolyból f. hó 5-ről írják a „Nord”-nak: hogy ott minden éj beálltával nyüzös a Toledo utca a lovas katonaságtól, mely a demonstratiók megállása vegett van kiállítva, még pedig villogó karddal; e kívül minden tiláplésre sűrű gyalog őrkartokkal s sbirrekel szerencsés találkozni a járó kelő. Egy Turinból június 13-án kelt távirat szerint Salerno s Cole nábán (az Abruzzokban) politikai demonstratiók történtek; ugyanott fordultak elő lázadási mozgalmak is, de elnyomattak.

Egy nápolyi tudosítás szerint az ottani cabinetben nagy meghasonlás uralkodik. Aquila gróf, a király nagybátyja, mint beszélük, egy tanácskozmány alkalmával, melyen a királyi család tagjai kívül a miniszterek is jelen voltak, igen keserű szavakban tört ki, különösen a miniszterek ellen. Rögön Ferrigni ügyvéd után küldtek, ki kitűnő képességű embernek tartatik ésa szabadelvű párthoz tartozik. Midőn tanácsát kérdezték, azt kívánta, hogy Milano is, ki 1848-ban pénzügyminiszter volt, meghívassék a tanácskozmányba. Mindkető Aquila gróf által fogadtatott, ki őket a királynak bemutatta. Ezen elfogadás alkalmával Trapani gróf, Cassero herceg és Brenner báró voltak jelen. A tanácskozmányok éjjel után 2 órakor lett vége. Ferrigni és Milano mint mentőszert ugyliszik a piemonti alkotmányt, Sziciliának önálló királysággá alakítását, s mindkét királyságnak az olasz szövetség alá helyezését ajánlották.

Bécs, június 5. Az „A. Allg. Zeitung” írja: „Nápolyból június 2-ről magánuton azon hir jutott ide, hogy a lazzaronik, kik eddig a kormány hiveinek tartattak, lassankint a mazzinisták segélyével a forradalmi párthoz kezdenek áttérni. Ha ez valósul, akkor ezáltal a Bourbonok ügyét sokkal nagyobb veszély fenyegeti Nápolyban, mint Szicília elvesztése által. Azon párt, mely a lazzaronikkal rendelkezhetik, tululylal bir Nadolyban. És Európában semmi sem történik, hogy a mindinkább elterjedő forradalmi lángok eloltassanak.”

Páris, jun. 12. A mai „Moniteur” a Savoya és Nizza átengedését illető szerződést közli. Thouvenelnek egy jelentése ismét rajzolja ezen új szerzemény egészen kivételes jellemét. Nem nagyraavágás, hanem elővigyázat (prévoyance) vezette a császár politikáját, nem törekedett hódításra, csupán biztosítékot keresett és talált. Ezen szerződés nem erőszakos szerzés, hanem az illető tartományok uralkodója hálájának következménye s megkötszerezettetik az, a népség önkényes, egyhangu hajlama által.

Turin, jun. 10. Cavour gróf a senatus tegnapi ülésébe kijelenté: a francia szövetség örökre szét lett volna tépve, ha az átengedés megtagadtatik. Lamarmora tagadta a savoyai ház és a forradalom közti állítólagos kölcsönkötelezettséget. A hadügyminiszter jelenté, hogy a határ-kérdés még nincs szabályozva.

— A baden-badeni találkozásokra vonatkozólag a következő hírek megemlítendők. A német fejedelmek találkozását a bajor király idézte elő, ki személyesen elbusulta magát a Németországban folyvást uralkodó viszály miatt, s egyetértést akar létre hozni, a német kormányok közti nagyobb egységes elérése végett. Ez általános tartalma azon diplomatiai okmányoknak, mely által a porosz regens-herceg a megpendített találkozásra szólítottak. Különös utalás történik abban, a német szövetség szervezetét, a szövetségi alkotmány revisióját és Schleswig-Holsteint illető kérdésekre. A közép államokat az olaszországi ügyek is gondolkodba ejtették. Azt mondják, hogy Poroszországnak engedeményt akarnak tenni, mi által Németországbani hegemoniája elismertetik, Poroszországgal ellenben formászerint köteleznék magát, az összes német államok függetlenségének minden körülmény közt minden időben védelmezé-

sére. Azt állítják, hogy Bajorország második helyet akar magának biztosítani Poroszország mellett. Ausztria nem távolíthatná el a szövetségből, annak tovább is tagja maradna, de úgy, hogy Németország jövőben két nagy testből állna: a német-poroszról és osztrákról. Először is minden német kérdés Poroszország és a többi államok között vitattnak meg, s csak azután alkudoznának Ausztriával. Az „Oest. Ztg.“ londoni levelezője tart attól, hogy illetlen transactio és ország-cserébe jönné létre Baden-Badenben, Ausztria elszigetelése sem felel meg német érdekeknek, bár Franciaország akarja. A „Neue Preuss. Ztg.“ azt írja, hogy talán ausztriai főherceg is lesz jelen a baden-badeni találkozáson. Ha e hír megvalósul, akkor természetesen az árnyéka is el lesz enyészítve azon gyanúnak, mintha Baden-Badenben, Ausztriának Németországtól való elszigetelésére akarnának dolgozni.

— A stockholmi „Altonblad“ egy 21 országgyűlési tag által aláírt felszólítást közöl a Garibaldi és Szicília részére teendő adakozásra. „Olaszország hazafiái — ugyonm többi közt a felszólítás — fegyver- és lőszeradakozásra szólítják föl Európa szabadelvű népeit különösen Angliát, Franciaországot és Svédhont, hogy annál nagyobb sikerrel harcolhassanak. Anglia és Franciaország már jelentékeny összegeket írtak alá e célra. Még csak Svédhon van hátra. Már pedig Svédhon nem lehet közönyös oly nép iránt, mely szabadságért harcol, és legkevésbé Szicília iránt, melyet évszázadok óta a normannok utódai laknak s mely őseit is bír a skandináv felszibgéből.“

— Stambul, jun. 2. A „J. d. C.“ mondja, hogy a nagyvezír több hivatalnok kíséretében a kormány több gőzösén házi személyzetével megkezdé a vizsgálati utazást, mi 20 napra sőt egész hónapra fog terjedni. Az utazás legközelebbi célja Várna. E közben a magas Kapu kénytelen magát rendkívül megerőltetni, hogy a pénzbeli kötelezettségeinek eleget tehesen. A hivatalnokok, hadcsapatok fizetése a fővárosban mintegy 4—6 hónapra, a tartományokban pedig 18—24 hónapra volt hátramaradásban. Az utóbbiak nagyobb része ki van fizetve, és a fővárosiak egy kis része is kielégített. Azonkívül a múlt héten ismét majdnem 20 millió papírpénz égettetett el. — A hadcsapatok szállítása folyvást tart, s naponként érkeznek rediek. A cserkesz kivándorlások még meg nem szűntek. Az utóbb érkeztek nem oly nyomorteljes kinézésűek, sok jó birtok van köztük, sőt néhányan közülük a Pera külvárosban levő igen drága francia vendéglőbe szálltak.

Ujabbak. Bécs, jun. 15. Az „Ost. Ztg.“ úgy értesül, hogy itteni porosz követ gr. Rechbergnek hivatalos közlést tett a herceg regensnek a francia császárral Baden-Badenben történendő összejöveteléről; egyszersmind előadta a találkozás tulajdonképi alkalmát és célját, s nyilatkozatai Németország érdekeit illetőleg minden aggályt megszüntetni alkalmasok valának.

— Baden, jun. 15. este. A német fejedelmeknek mai előleges értekezlete minden Németország külviszonyait illető kérdésben öröndetes egybehangzást tüntetett ki, mi által a fejedelmeknek lényeges célja el van érve. Napoleon császár esti 7 órakor polgári ruhában megérkezett, s a Stephana hgnő villájába szállt; mindenekelőtt a porosz hrgregent akar megvárakoztatni, de ez megelőzve őt 9 óráig maradt nála. Biztos hallomás szerint a császár ismételvén békés biztositásait, kijelenté, miszerint azért öhajította ezen összejövetelt, hogy azokat elő szóval is kifejezhesse.

A „N. Pr. Ztg.“ jó forrásból tudni akarja, hogy a francia császár Baden-Badenben szóba hozandja az általános „lefegykezős“ szükségességét, a miazonban csak a velencei kérdés elintézése után történhetne, mert csupán Velence az egyedüli szikla, melyen az általános világbeke hajótörést szenvedhetne. Egyáltalában megjegyzésre méltó, hogy a hivatalos és nem hivatalos tervezetők véleménye szerint Ausztria ellen volna irányozva az összejövetel. (A becsi porosz követ mint tudjuk Rechberg előtt ezt megczélolta). Egy másik közmegegyezés az: hogy az orosz anyacsászárné nem idegen ezen összejövetelben. Stuttgartból igen biztos kulforrásból írják, hogy az anya császárné megérkezésekor alkalmat lelt az ottani francia követnek igen nagy megelégedését nyilvánítni Napoleon császárvali találkozására felett (2). (M. S.)

— A nápolyi kormánynak úgy látszik Sziciliára nézve markába szakad a vége minden alkudozási próbának. A nápolyi rendkívüli meghatalmazott San Martin onak folyó hó 11-én volt ugyan beszélgetése Napoleonnal, s a külügyi miniszterrel oly czéltól, hogy Sziciliát a király mostoha öccse Trani gr. számára megmentse, s viszanajándokul francia minta szerinti alkotmányt igérjen; azonban semmi sem mutat od, hogy a szerencse a mostoha testvér iránt is édesanyává legyen. A francia udvar csak udvarias tud lenni, de már udvaronczai, a felhivatalos lapok oly öszinte-nyers hangon kiáltják a nápolyi udvar fulébe a velőig megrázó igazságokat. S az angol alsóház 12-ki ülésében Palmerston elvágta a remény utolsó szálait is a nápolyi kormányra nézve, még mielőtt ennek követe Londonba érkezett volna, s oly éles szavakkal vagdalta a nápolyi és római kormányt, hogy azokat csak angol lapoknak lehet vis-

zaadni. E helyett csak annyit említett meg, hogy e pillanatban 11 első rendű francia hadihajó fekszik Nápoly előtt, s hogy e hadihajók földéltetén gyalog tengerészek is vannak, mi megerősíti azon aggodalmat, hogy a nápolyi szárazföldön nem-sokára komoly események várhatók. Így értesülünk arról is, hogy Marsala, Palermo és Messinánál egyegy, a nápolyi öblében pedig négy angol hajó horgonyoz, állítólag az angol nemzetbeliek védelmére, valóban pedig talán eljöttnek látszik az idő, hogy az olasz dráma második felvonása kezdődjék. Garibaldiról írják, hogy a képzendő ezredek számát 20-ra emeli, s csak ezen rendes ezredek szervezése után fog ismét neki a hadiműködéseknek. Addig, mint írják, kizárólag a kormány szervezését, s a forradalomnak az egész szigeten való elterjesztését intézendő.

— Castellamare képzelt megszállása az angolok által oly nagy nyugtalanságot okozott vala a francziának. Azonban nem látszik valószínű ez esemény híre. Egy francia lap szerint a nápolyi király képmása — alter egoja — Lombardia tavalyi átengedését akarta utánozni, az erődöt az angoloknak engedvén, hogy ezek majd Garibaldinak adják által. A megszállást maga Palmerston is kétségbevetta az alsóházban.

— Gaeta kikötőjében a közelebbi napok alatt nagy sürgelém volt; a nápolyi kir. család minden értékesb vagyonát ide szállították át.

— Rómában attól kezdenek tartani, hogy a francia helyőrség jelenléte daczára a mozgalom kitor. A kormány a nápolyiak példáját követve, rendőri hatalommal igyekszik a kitörendő vihart féken tartani. Lamoricière állása majdnem tarthatatlan; reformjaival nem haladhat elő a bibornokok ellen-szegülése miatt, s nem lenne meglepő ha hirtelen visszalépéről hallanánk.

— A Fontainebleau meghívott vendégek névsorára legujabbán különös súlyt helyeznek, s mint mondják, nem véletlenség, hogy Cowley, Kisslefet, Pourtales grófot és Nigrát — a nápolyi követet — egyszerre hívták meg az itt mulató udvarhoz.

— London, jun. 16. Russell lord a pénteki alsóházi ülésben kijelenté, hogy Franciaország kívánni fogja a hatalmaktól Savoya bekebelezetésének elismerését; de ez iránti jegyzék még nem érkezett.

Bécsi börze. Jun. 16-kán: Nemzeti kölcsön 79.60. Metalliques 5 pontes 69.70. — Urbéri papírok: magyar 73.75. erdélyi 69.75. — Bankrészevény 858. Korona 17.30. Cs. k. arany 5.96. Ezüst 26.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(9—9)

(957) | 21/6. 1860. |
(5—6)

Különösen ajánlható
HELUNGKIANG
arabiai és ázsiai

Állat-gyógy-pora,

a melyet Arabiában és Ázsiában a beteg állatok gyógyítására mint a legkitűnőbb hasznú szert használnak. Ezen állatpor a beteg lovak, tehenek, ökrök, borjak, kecskék, és más háziállatokra nézve megbecsülhetetlen hasznú és egy ház vagy istállóban se kéne hiányoznia, a hol állatok vannak, hogy megbetegedési esetében azonnal egy szer legyen közügyben.

Bővebb magyarázatot nyújt a használati utasítás, a mely minden adaghoz mellékellettik.

Egy nagy csomag ára 80 ujkr. Egy kicsinyé 46 ujkr.

Kapható Kolozsvárt: Wolff János gyógyszerárban. Tordán: Wolff Gábor gyógyszerárban. Brassóban: Gyertyánffy. Maros-Vasárhelyt: Jenei Alber gyógyszerárban. Lugoson: Arnold József. Verseczen: Herczeg Seb. gyógyszerész. Segesvárt: Misselbacher. Pancsován: Graff W. K. gyógyszerész. Dézsen: Krémer Sámuel. Szászvárosban: Gust. Spech. N. Bányán: Haracek József. N.-Károlyban: Schöbéri K. uraknál.

Főraktár Bittner J. gyógyszerárban, Gloggnitzban.

(971)
(3—3)

BOCK
legujabb időben felfedezett

budai ásvány-keserűsforrása,

a birodalomban találtató, eddig ismert minden ásvány-keserűvizeknél jobb és erősebb.

Ezen, a magyar természetbúvár-társulat rendeletéből, a híres vegyész és társulati ag Molnár János ur által szorgalmasan elemezett, azután pedig egyetemi tanár, orvos tudós és a műtani vegytan professorai, Szabó József és Nendtvich Károly urak, továbbá pesti gyógyszerész Fauszer Antal ur által szigorú ellenőrködés alá vont **ásvány-keserűs-óvíz**, következő esetekben a legjobb sikerrel használható:

Belegésekben, melyek lassu székjárástól függnek és ápolatnak;
Máj, vese betegségeiben és hoemorrhoidális bajokban.
Rosz emésztési bajokban.
A tudónyalhártya rögzött szenvelgéseiben;
Bőrbetegségeiben.
Köszvény és Rheumában, valamint ezekkel rokon fővénybajokban.
Mindazon esetekben, a melyekben vértolulás által szédülés, fájás, szivdobogás és Asthma áll elő sat.

Nagy sótartalmánál fogva ennek a víznek, elég abból reggel egy pohárral inni, hogy egy vagy két széklet csinálgjon.

Egyedüli raktára ennek az ásvány-keserűs-óvíznek van Kolozsvárt a SCHÜTZ KÁROLY „Arany csillaghoz“ címzett fűszerkereskedésében, a hol is abból egyes palackok vagy nagyobb csapatok (Partie) mindenkor egészen frissen és jutányosan kaphatók.

AZ EV. REF. FŐTANODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belső farkasutca 74 sz.)

920)
Alulírt tisztelettel tudatja, hogy

urbéri kármentesítési kötvényeket

500 frtig 1 1/2%-val, 500 frton felül 5000 frtig 3/4 %/, 5000 frton felüli összegeket pedig 1/2 %/-val, kamatok megtérítésével a bécsi börze napi árkeletén alól bevált.

Ezenkívül mindennemű állampapírokat, börze képes magán kötvényeket, ipar s vasuti részvényeket, sorsjegyeket, külföldi pénzeket, továbbá aranyat s ezüstöt a legjutányosabb napi árfolyam szerint elad és vesz.

A postai öszveköttetés oly biztos lévén, hogy a szállításhál semmi veszélytől nem tarthatni, ajánlja az alulírt ennek használatát azon biztositással, hogy a posta utján beküldendő kötvényeknek árát, a visszafordulandó postáta a legfontosabban kézhez juttatja, csak kéri ilyen esetekben a cím, lak és utóposta hibátlan feljegyzését.

Debreczen, december hóban 1859.

E. KISS ZSIGMOND,
váltó irodája Debreczenben a főtéren Schafferház
2140 szám alatt.

(985) (2—3)

A borszéki fürdőszak

az idén július 1-én kezdődik.

Nincs miért költői szavakban dicsérnie helyen azon víznek csudahatása ere é, mely 2 000 000 olv. két millio palackban szállítatik évenként a föld minden részébe.

Csak annyit tart a választmány itt említésre szükségesnek, miszerint a t. cz. vendégek mind szellemi mind anyagi kényelméről hírlapokkal, zenével, izletes és jutányos étkekkel és italokkal, úgy a vendéglőben mint a magánházakban kibőrelhető ujdonoj butorokkal és ágyneműkkel legjobban gondoskodva van, s azonkívül a betegek rendelkezésére a fürdői orvos mindenkor készen áll.

Kelt Gyergyó-Ditróban, június 4-kén. 1860.
A borszéki ügyeket kezelő választmány.

(984) (3—3)

Pályázat.

Gyergyó Ditró községben a bábaaszonyi állomás megújult és betöltendő. Kik ez állomást, melylyel 80 ujfórt és 5 öl lágy tűzfű álló évi javadalom van öszekötve, elnyerai ohajlják, felszólítatnak, hogy ebbeli kérvényeiket s bizonyítványait f. év június 30-ig az alulírt községi előjárásához beadják. Magyaroknak előny adatik. Bérmentes levelek kéretnek.

Kelt Gyergyó-Ditróban, június 4-kén, 1860.
U. P. Gyergyó Sz.-Miklós.
A gy. ditrói községi előjáróság.

(996) (1—3)

ÁSVÁNYGYÓGYVIZEK

gleichenbergi, ivandái, budai Adelheid forrasi, szelti, kaphatók, és egyéb mindennemű gyógyvizekre rendelkezésé alá elfogad, Kolozsvárt Kozák Ede „KATONA“ című fűszerkereskedésében.

(995) (1—3)

Az ováiban a 207-dik szám alatti

ház és telek eladó, értekezhetni felőle sétatérutczában a 15 ik sz. alatti házánál.

(993) (2—3)

Egy 30—40 év közli nő, ki a német és a francia nyelvet, beszédben és írásban tökéletesen bírja, alkalmazást keres Erdély és Magyarországon bár hól mint nevelőnő egy vagy két, 10 éven alóli gyermek mellé, a kiket az említett nyelvekben és a nevelésben oktasson.

Bővebb tudótást nyerhetni Kolozsvárt Dr. Betteky Ferencznél, továbbá Benedek Lajosnál az iparkamara szállásán és bérmentes levél által B. M. jegy alatt poste rest ante.

(991) (3—3)

Birtok eladás.

V.-Hunyad, Déva és Szászváros között fekvő Nopcsa Sámuel féle strigy-sz.-györgyi birtok örök áron eladó, vagy egy mezőségi birtokkal kicserélhető; értekezhetőni alulírttal. — Lakás és utolsó posta Mocs.

SZÁVA LAJOS
felhatalmazott.